

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **M. K.**, zastoupeného JUDr. Věrou Magulovou, advokátkou se sídlem v Brně, Vachova 5, za účasti **Ministerstva vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 4. 2005, č. j. 36 Az 92/2004 – 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatel se včas podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 4. 2005, č. j. 36 Az 92/2004 - 30, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že je třeba zamítnout žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 2. 4. 2004, č. j. OAM-451/VL-19-ZA07-2004, jímž stěžovateli nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně rozhodnuto tak, že se na něho nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Krajský soud při svém rozhodování vyšel ze zjištění, že důvody odchodu stěžovatele z Ukrajiny jsou čistě ekonomické a že stěžovatel si podal žádost o udělení azylu z důvodu legalizace svého pobytu na území České republiky.

Stěžovatel totiž ve vlastnoručně psaných důvodech uvedl, že do České republiky přijel proto, aby zde vydělal peníze na obživu své rodiny na Ukrajině. V České republice chce nejen pracovat, ale i žít a přestěhovat do této země i svou rodinu. V žádosti pak stěžovatel doplnil tyto důvody tak, že na Ukrajině neměl stálou práci, z toho mu pak vznikaly rodinné problémy kvůli nedostatku finančních prostředků, a proto příležitostně pracoval i v Rusku. O udělení azylu však žádá proto, že si chce v České republice legalizovat pobyt a žít zde i se svou rodinou. Tyto skutečnosti stěžovatel zopakoval ve svém pohovoru, kde navíc dodal, že v případě návratu do vlasti se ničeho neobává.

Krajský soud za tohoto stavu přisvědčil správnímu orgánu, že v řízení nebyl prokázán žádný z důvodů pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, které se týkají pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Stěžovatel totiž žádný z uvedených důvodů netvrdil a čistě ekonomické příčiny a okolnosti odchodu stěžovatele z Ukrajiny a následnou snahu stěžovatele o legalizaci pobytu na území České republiky nelze podřadit pod žádnou ze zákonných podmínek udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Krajský soud souhlasil se správním orgánem i v tom, že v řízení nebyly zjištěny ani důvody pro udělení azylu stěžovateli podle ustanovení § 13 odst. 1, 2 (stěžovatel nemá na území České republiky žádného rodinného příslušníka, kterému by byl azyl udělen) a § 14 zákona o azylu (na udělení humanitárního azylu není právní nárok a po posouzení osobní situace stěžovatele a situace v zemi původu neshledal správní orgán důvod pro udělení tohoto azylu). Krajský soud neshledal pochybení správního orgánu ani pokud jde o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, které ostatně ani nebyly tvrzeny, ba naopak, neboť sám stěžovatel uvedl, že se v případě návratu na Ukrajinu ničeho neobává.

V kasační stížnosti proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Brně stěžovatel odmítl závěry krajského soudu, pokud ten dospěl k tomu, že v jeho věci nebyly dány důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, ani shledány překážky vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona.

Stěžovatel opřel kasační stížnost o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel má za to, že správní orgán se nezabýval jeho věcí svědomitě a odpovědně (§ 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), že nevycházel při svém rozhodování ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu (§ 32 odst. 1 správního řádu), že mu nedal možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohl vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění a neměl ani možnost navrhnout doplnění dokazování (§ 33 odst. 2 správního řádu), nevydal rozhodnutí, které by bylo v souladu se zákonem a s ostatními právními předpisy (§ 46 správního řádu) a posléze, že vydal rozhodnutí, které je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů (§ 47 odst. 3 správního řádu). Stěžovatel dospěl proto k závěru, že správní orgán v důsledku těchto procesních pochybení vydal nezákonné rozhodnutí o neudělení azylu a o neexistenci překážek vycestování.

Krajskému soudu pak stěžovatel bez potřebné konkretizace skutkových a právních důvodů zcela obecně vytkl, že se nevypořádal s uvedenými žalobními námitkami a s porušením zákona, kterého se v řízení dopustil správní orgán, a že právně pochybil, pokud opodstatněnou žalobu zamítl.

Současně stěžovatel navrhl, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, v písemném vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele i na obsah vydaného správního rozhodnutí. Současně uvedlo, že v řízení bylo nepochybně zjištěno, že stěžovatel odešel z Ukrajiny z ekonomických důvodů, protože byl bez zaměstnání a neměl dostatek finančních prostředků k obživě rodiny. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správní orgán neshledal důvody a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 4. 2005, č. j. 36 Az 92/2004 - 30, při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a jelikož sám neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Zcela neopodstatněná je výtka kasační stížnosti, že se krajský soud nevypořádal se žalobními námitkami.

Z obsahu žaloby stěžovatele a jejího doplnění na základě výzvy krajského soudu ze dne 5. 5. 2004 především vyplývá, že stěžovatel v žalobě vůbec nevznesl námitky v tom směru, že se správní orgán nezabýval jeho věcí svědomitě a odpovědně (§ 3 odst. 3 správního řádu), že mu nedal možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohl vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění a neměl ani možnost navrhnout doplnění dokazování (§ 33 odst. 2 správního řádu) a že vydal rozhodnutí, které je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů (§ 47 odst. 3 správního řádu).

Krajský soud se těmito námitkami právem nezabýval a ani se jimi nemohl zabývat. Je tomu tak proto, že podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. mohl krajský soud přezkoumat napadené rozhodnutí jen v mezích žalobních bodů a výhrady v uvedených směrech stěžovatel v žalobě neuplatnil. Jestliže tyto námitky pak stěžovatel vznesl až v kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu, jde v tomto směru o nepřípustnou kasační stížnost. Podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž není kasační stížnost přípustná, opírá-li se mimo jiné o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine tedy brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před Krajským soudem v Brně, jehož rozsudek ze dne 7. 4. 2005, č. j. 36 Az 92/2004 - 30, je přezkoumáván. Nesporné je přitom i to, že stěžovateli nic nebránilo, aby výtky uplatněné v kasační stížnosti vznesl již v žalobě a potom by se jimi musel zabývat i krajský soud.

Krajský soud se ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. proto zabýval jen výtkami stěžovatele, které uplatnil v žalobě (skutková podstata, z níž správní orgán při rozhodování vycházel, nemá oporu ve spisu, rozhodnutí o neudělení azylu, zejména humanitárního azylu, a o neexistenci překážek vycestování vychází z nesprávného právního posouzení věci).

Nejvyšší správní soud, který rozhoduje o kasační stížnosti proti napadenému rozsudku krajského soudu, vychází z toho, že i v řízení o kasační stížnosti se kasační soud řídí přísnou dispoziční zásadou. Je provedením této dispoziční zásady, jestliže ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto soudní rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné. Rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvedení skutkových a právních důvodů pak znamená povinnost stěžovatele tvrdit, že soudní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, který má charakter předpisu právního a toto tvrzení také odůvodnit. Činnost kasačního soudu je pak ohraničena rámcem takto vymezeným (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí) a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nedostatek stěžovatelova tvrzení, že vydáním napadeného soudního rozhodnutí byl porušen zákon nebo jiný právní předpis, představuje vadu kasační stížnosti, která brání jejímu věcnému vyřízení. I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má kasační soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž kasační soud není povinen ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud podotýká, že ostatní námitky kasační stížnosti, jež jsou stěžovatelem formulovány způsobem již popsaným v tomto mimořádném opravném prostředku, se svou obecností a nekonkrétností pohybují na hranici věcné projednatelnosti.

Pokud jde o námitku, že rozhodnutí správního orgánu nevychází z přesně a úplně zjištěného skutečného stavu věci a že krajský soud z této vady řízení nevyvodil odpovídající závěry, třeba poukázat na to, že tato námitka je natolik obecná a nekonkrétní, že z ní nelze vysledovat, jaké další či jiné důkazy měl správní orgán vlastně provádět a v čem jsou podle přesvědčení stěžovatele skutková zjištění neúplná.

Nicméně z obsahu správního spisu vyplývá, že při rozhodování o žádosti stěžovatele o udělení azylu vycházel správní orgán z této žádosti ze dne 5. 2. 2004, z protokolu o pohovoru ze dne 25. 3. 2004 a z vlastnoručně psaného prohlášení, v nichž podrobně a nerozporně stěžovatel uváděl důvody, které ho vedly k opuštění Ukrajiny a k podání žádosti o udělení azylu v České republice. Správní orgán při svém rozhodování rovněž vycházel ze Zprávy o dodržování lidských práv za rok 2002 ze dne 31. 3. 2003, vydané Ministerstvem zahraničí USA, z Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 3. 3. 2003 a ze dne 13. 8. 2003 a z Informace Zastupitelského úřadu v Kyjevě ze dne 29. 4. 2003, které se týkají dodržování lidských práv a svobod na Ukrajině. Podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu jde o úplné a standardní důkazy, z nichž správní orgán čerpal podklady pro svá skutková zjištění, která z uvedených důvodů jsou úplná a mohla sloužit po právním posouzení i pro rozhodnutí ve věci samé. Z uvedených důvodů se proto nemohla setkat s úspěchem ani výtka stěžovatele na adresu krajského soudu, který rovněž odmítl výhradu, že skutková podstata věci zjištěná správním orgánem nemá oporu ve správním spisu.

Pokud stěžovatel rovněž zcela obecně namítá, že rozhodnutí správního orgánu o neudělení azylu a o neexistenci překážek vycestování vychází z nesprávného právního posouzení věci a že krajský soud z této nezákonnosti nevyvodil závěry, jde opět o námitku, které nelze přiznat žádné opodstatnění.

Krajský soud zcela důvodně dovodil, že skutečnosti uvedené stěžovatelem v žádosti o udělení azylu, ve vlastnoručně psaném prohlášení a v pohovoru svědčí jednoznačně bez jakýchkoliv pochybností o tom, že příčinou odchodu stěžovatele z Ukrajiny byly jenom ekonomické poměry jeho rodiny a že zásadním důvodem podání žádosti o udělení azylu stěžovatelem byla snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Jelikož stěžovatel ani netvrdil skutečnosti, které by se daly podřadit pod důvody uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu, byl zjišťován v řízení skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které sám stěžovatel uváděl v průběhu správního řízení. Se zřetelem k tomu dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatel nenaplnil zákonné podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Je tomu tak proto, že stěžovatel na Ukrajině nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a ani mu nehrozilo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má.

Krajský soud rovněž dospěl ke správnému závěru, že stěžovateli právem nebyl udělen azyl podle § 13 zákona o azylu již z toho důvodu, že nemá na území České republiky žádného rodinného příslušníka, kterému by byl azyl udělen. Stejně tak došel krajský soud k zákonnému závěru, že stěžovatel nesplňoval ani podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu (na udělení humanitárního azylu není právní nárok a po posouzení osobní situace stěžovatele a situace v zemi původu neshledal správní orgán důvod pro udělení tohoto azylu). Je tomu tak i proto, že udělení humanitárního azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Jelikož správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi a sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když stěžovatel ve správním řízení a v řízení před soudem ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuvedl. Otázka špatné ekonomické pozice a situace stěžovatele v zemi původu, kterážto byla tvrzena jako jediný důvod pro udělení humanitárního azylu, nevzbuzuje v Nejvyšším správním soudu pochybnost o tom, že správní uvážení spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a že premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. V žádném případě tedy nelze hovořit o voluntaristickém přístupu správního orgánu. Rovněž nelze ničeho vytýkat ani krajskému soudu, který byl vázán rozsahem žaloby (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), její obsah zcela vyčerpal a jelikož víc, než-li zmínku o existenci ekonomických potíží, resp. tíživé životní situace stěžovatele, tato žaloba neobsahovala, krajský soud se k této problematice dále oprávněně nevyjadřoval.

Krajský soud nevzbudil žádné pochybnosti ani svým závěrem o neexistenci překážek vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu, přestože pro stručnost odkázal na zcela vyčerpávající odůvodnění rozhodnutí správního orgánu. Je tomu tak proto, že stěžovatel svou námitku nijak nekonkretizoval, ani nedokládal existenci kterékoliv z podmínek ustanovení § 91 zákona o azylu a navíc sám uváděl, že v případě návratu na Ukrajinu se nikoho a ničeho neobává.

Nejvyšší správní soud též vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že není třeba o ní rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mimo jiné, pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové

vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně; ze zákona pak platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti). Za tohoto stavu pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam. Při rozhodnutí o kasační stížnosti je potom rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů došel k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 4. 2005, č. j. 36 Az 92/2004 - 30, není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst.1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl a podle obsahu spisu úspěšnému správnímu orgánu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2005

JUDr. Radan Malík
předseda senátu